

Na jaře tohoto roku vyšla vlastním nákladem Neznámého útlá knížka, která by mohla potěšit ty, kdo se zabývají vztahy mezi „nacismem a okultismem“. Součástí je totiž překlad raného díla jednoho z hlavních protagonistů tohoto zvláštního, tajemnem opředeného kultického světového názoru. Mnoho toho onen záhadný muž sice nepublikoval, mnohé však bylo publikováno o něm, jelikož v letech 1933 až 1939 měl přímý vliv na jednoho z nejmocnějších představitelů Třetí říše – Heinricha Himmlera, o němž je známo, že se soustavně a hluboce zajímal nejen o dochované památky germánské minulosti, o legendy, mytologii, archeologické objevy, ale i o s nimi související bájně „skryté nauky“. Onou šedou eminencí není nikdo jiný než **Karl Maria Wiligut**, který pro jisté historické analogie obdržel přízvisko „Himmlerův Rasputin“. 1]

Vydavatele jsme se proto zeptali:

Proč právě Wiligut a titul Seyfriedovy runy?

Tato kniha představuje zapomenutou verzi ságy o Obří hlavě, jak ji z básnil pozdější kontroverzní okultista Třetí říše – Karl Maria Wiligut. Tragický příběh rytíře Seyfrieda byl dobře znám také znojemskému historikovi a badateli, na jehož počest stojí vztyčen pamětní kámen na Kraví hoře – Antonu Vrbkovi. Čtenář se má možnost seznámit i s částí jeho další tvorby nesoucí se v duchu obdivu ke starogermánským mýtům, které bývaly kdysi živé i na území Znojemska. Ve víru historických událostí však byly zapomenuty.

Tato kniha ať slouží k jejich připomenutí. Nechť jejím prostřednictvím střípky dávnověku a bájesloví původních obyvatel znovu

Úplně prvotním impulsem byl zájem o souvislosti mezi tajnými naukami a národním socialismem. To mě přivedlo samozřejmě i k Wiligutovi, který je jakousi šedou eminencí na pozadí oněch fenoménů, které při studiu historie vzbuzují možný předpoklad propojení špiček nacistické strany s okultisty – hrad Wewelsburg, prsten SS, výpravy za svatým grálem, Ahnenerbe apod... A pak jsem narazil na to, že Wiligut žil určitou dobu ve Znojmě a že se jeho první literární počín vztahuje přímo k místu, které mi leželo pod nosem. Navíc se jedná o krásný kraj, ke kterému jsem v minulosti získal jakýsi niterný vztah. Už je to pár let, ale tehdy se poprvé zrodil záměr oživit tuto legendu a historické souvislosti, které se k ní vážou. Následně se v zorném poli objevil Anton Vrbka se stejnou oblastí literárního zájmu jako Wiligut, který přispíval pod přezdívkou Hugin do lokálního německého periodika *Znaimer Wochenblatt* (Znojemský týdeník) majícího poměrně výrazný německy orientovaný vlastenecký tón. A tak získal původní záměr konkrétnější podobu spojením vybrané tvorby těchto dvou autorů do jednoho dílka. Pozoruhodné také je, že jak Wiligut tak i Vrbka zpracovali legendu o Obří hlavě prakticky

ožijí ...

identicky, což vyvolává otázky, zdali se mohli nějak vzájemně – přímo či nepřímo – ovlivnit...

O čem všem tedy knížka pojednává?

Seyfriedovy runy jsou překladem Wiligutova nejranějšího díla, které sepsal, když okolo roku 1900 pobýval ve znojenských kasárnách. Na místě, kde je dnes údolí zalité znojenskou přehradou, se na břehu Dyje nacházel kamenný útvar, který svým zjevem připomínal lidskou hlavu. Německy se nazýval Rabenstein, česky je pak znám jako Obří hlava. Podle legendy se jednalo o zkamenělého rytíře, kterého zaklela dobrá víla poté, co zabil několik jejich společných dětí. Verzí této ságy bylo samozřejmě několik. Jednou z nich je právě ona Wiligutova píseň, která je hlavní složkou knihy. Překlad se snaží – jak jen to je možné – zachovat nejen obsahovou stránku veršů, ale především jejich rytmičnost.

Další části knihy tvoří příspěvky Vrbky. Jedná se o vybrané články, jejichž ústřední myšlenkou jsou odkazy na germánské pohanství.

Z Goodrick-Clarkeových „Okultních kořenů“ víme, že v roce 1903, právě v době svého literárního debutu, byl Karl Maria ve svých sedmatřiceti letech povýšen na kapitána a sloužil u pěšího pluku c. k. armády. Ve Znojmě byl tedy ještě nadporučíkem. Mimochodem, tamní kasárna ještě stojí?

Kasárna se nacházela v Louckém klášteře, ten stojí dodnes a je v něm sídlo znojenského Znovínu. Jde o velkolepou stavbu, která po zrušení kláštera našla nové využití. Zajímavostí je, že v době, kdy tam Wiligut sloužil, Vrbka byl v té samé městské části (Klosterbruck – **Louka**) ředitelem školy a měl k dispozici služební byt se zahrádkou (o které také napsal nějaké dílko). Byli takřka sousedy.

Klosterbruck na počátku minulého století

Ví se ještě něco o Wiligutově znojmském působení?

No, ještě bych v té souvislosti zmínil spolek Schlaraffia – **Nicholas Goodrick-Clarke** jej označuje za „quasi-zednářskou lóži“ –, jehož byl Wiligut členem. Členové Schlaraffia Thajana měli k Obří hlavě pořádat jakási procesí, v jejich ritech hrál Rabenstein údajně významnou roli. Také prostor, který měli k dispozici ke schůzkám v rámci Německého domu, se nazýval „hrad Rabenstein“ (Rabensteinburg). Co se týče „schlaraffistů“ obecně, v německých zemích existují dodnes, nebudou to asi úplně kovaní zednáři, ale určitě také ne pouhopouhá parta dobrých přátel, co se obléká do kostýmů a velebí humor, jak se zhruba prezentují. 2] Určitě je to zajímavý předmět zájmu. Není vyloučeno, je to ovšem spekulace, že členem byl i Vrbka...

Co by si měl čtenář z četby Seyfriedových run odnést?

Tak pokud někdo očekává prezentaci nacistického lorda Voldemorta či evangelium irminismu, tak bude zklamán. Ne, tato knížka je úplně obyčejná. Prostá, jemná, nic zásadního neodhaluje, neusiluje o nějakou nablýskanou exkluzivitu, ale o autentičnost. Pouze vypráví. Wiligut, jako novodobý skald, sděluje dávnou ságu o rytíři Seyfriedovi. Vrbka předkládá teorie a přesvědčení o germánském rázu znojmského regionu. Oba spojuje láska k národu a k okolní krajině. V kontrastu k dnešní době to pro člověka může být svým způsobem poučující nikoli z hlediska nabytí nějakých nových faktických informací, ale z hlediska vcítění se do ducha oněch časů, kdy právě zmíněné texty vznikaly.

Kniha může být přínosná i pro lokální badatele, zajímající se o zbytky německého lidového folklóru, který byl před sto lety ještě komplexní a živoucí.

Zároveň může zaujmout také milovníky germánské mytologie, protože příběhy severských bohů a hrdinů se nevztahují pouze k oblastem Skandinávie, ale nacházíme je i v oblastech našeho krásného moravského životního prostoru.

Na počátku byl osobní zájem, co jej ve výsledku přesahuje?

Cílem této publikace bylo podhalit něco, co bylo kdysi celistvé, ale co zavál čas. A to poměrně náhle po násilném odsunu Němců koncem druhé světové války. Dnes už nemá moc lidí povědomí o těchto skutečnostech a vůbec není na škodu si je připomenout a dokázat se s nimi konfrontovat. Wiligut i Vrbka jsou významné historické osobnosti. U té první by člověk zprvu nepředpokládal zaujetí legendou o skalisku u Znojma do takové míry, aby ji zbásnil. U Antona Vrbky je zase často vymlčováno, že byl německým vlastencem okouzleným německým hrdinným mýtem a mytologií obecně.

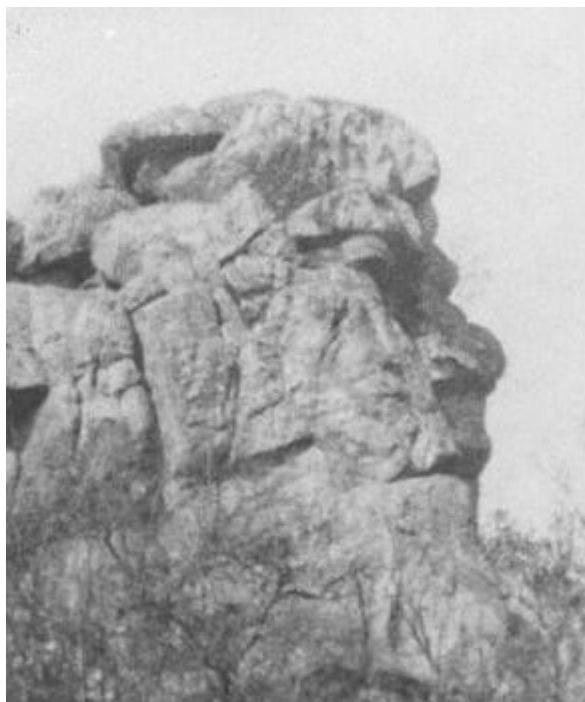
Jako u každého tématu - kdo do něj chce objektivně nahlédnout, musí mít autentické - nikoli zprostředkované - informace. Český čtenář si nyní může přečíst něco autentického z pera „Himmlerova Rasputina“ a „českého“ učitele. A možná mu pak v nitru vytane pocit, který snad Friedrich Nietzsche ukrýval za známým slovním spojením: „Mimo dobro a zlo...“

Karl Maria Wiligut (uprostřed) na vrcholu vlivu...

V běžné knižní distribuci na Seyfriedovy runy asi nenarazíme?

To ne, prozatím je exklusivně k mání pouze v kamenné prodejně či v e-shopu znojmského **knihkupectví Comenius**. Zájemce tak může její koupi spojit i s výletem do královského města Znojma či do okolní pohádkové přírody, kde ožívají álfové a víly a kterou opěvovali výše zmiňovaní autoři. Z Kraví hory, kde má Anton Vrbka pamětní kámen, je opravdu krásný výhled...

*Chmurně obrácena k hradu
se hlava Rabensteinu tyčí,
a směrem do zimní noci
jí rudým ohněm planou oči.*

Poznámky:

1] Viz Rudolf J. Mund, *Der Rasputin Himmlers. Die Wiligut-Saga* (Wien: Volkstum-Verlag, 1982). Česky k Wiligutovi kapitola „Soukromý mág Heinricha Himmlera“ v: N. Goodrick-Clarke, *Okultní kořeny nacismu. Rakouští a němečtí ariosofisté 1890–1935* (Praha: Votobia, 1998; II. vyd. v jiném překladu tamt.: Eminent, 2005).

2] Rudolf von Sebottendorf, zakladatel společnosti Thule, píše o obdobném spolku Odd Fellows (Podivní bratři) toto: „... řád byl založen roku 1780 v Liverpoolu, aby si utahoval ze svobodného zednářství a zesměšnil jej. Přijal druh rituálu svobodného zednářství, poté působil jako dobročinný spolek a v půlce minulého století se rychle rozšiřoval. Okol roku 1900 existovalo v Německu přibližně 400 lóží O. F. se zhruba 30 tisíci členy.“ (**Než přišel Hitler**, Praha: Naše vojsko, 2024, s. 224)